

Olvasd el az alábbi szövegrészeket, és oldd meg a feladatokat!

NOVEMBER 19. ERZSÉBET NAPJA

Hazánkban a leggyakoribb női nevek közé tartozik az Erzsébet, azért az egyik legkedveltebb névünnepe. Árpádházi Szent Erzsébet neve gyakran szerepel a püNKöSDI énekekben. Lehetőséges, hogy az összefüggés a püNKöSDIRÓZSA és Szent Erzsébet legendájának egyik motívuma, a rózsacsoda következtében alakult ki.

Gyermekjátékokban is gyakran előfordul Erzsébet neve, különösen az ún. *várkörjáró játékokban*.

Időjárásjóslás is fűződik ehhez a naphoz: Ha Erzsébet napon havazik, azt mondják: „Erzsébet megrázta a pendelyét.” Debrecenben úgy mondják:

Erzsébet, Katalin havat szokott adni,
A bitang marhákat jászolhoz kötözni.
(Barna 1979: 118)

- minőségjelzős alárendelő szószerkezet:
- időhatározós szószerkezet:
- helyhatározós szószerkezet:
- kapcsolatos mellérendelő szószerkezet:

- Ábrázold a fenti példákat!

NOVEMBER 25. KATALIN NAPJA

Katalin-naphoz férjjósló hiedelmek és praktikák kapcsolódtak. Ilyenkor is szoktak vízbe tenni gyümölcságot, s ha az karácsonyra kizöldül, a kíváncsiskodó lánynak közeli férjhezmenetelt jósolt (lásd még Luca-nap). **Az ágot ez esetben *katalinágnak* nevezik.**

A jóslások fő ideje a lányok számára: András-nap. A legények azonban ezen a napon tudakozódhattak jövődöbelijük iránt. Például úgy, hogy lopott leányinget tettek a párnájuk alá, abban reménykedve, hogy megálmódják a feleségüket. Sárosfán, Csantavéren a fiúk Katalinkor böjtöltek, hogy álmukban meglássák a jövődöbelijüket.

Katalin női dologtiltó nap. A Szerémségben ilyenkor nem sütöttek kenyeret. Nem szabad szántani, kocsiba befogni. Leálltak a malmok is.

[7-210.] A Katalin-napi időjárásjóslás közismert: „Ha Katalin kopog, akkor karácsony locsog, viszont, ha Katalin locsog, akkor a karácsony kopog.” **Katalin napjával befejeződtek az őszi bálók, lakodalmak.**

- Ábrázold a fenti, kiemelt mondatokat!

NOVEMBER 30. ANDRÁS NAPJA

A legjelentősebb házasságjósoló, varázsló nap. Többnyire a lányoknak magányosan, titokban kellett ezeket a praktikákat elvégezniük. Próbáltak álomból jósolni. A párna alá férfiruhaneműt rejtettek, és egész nap böjtöltek. A párna alá tett nadrággal előzetesen is végezhetek hatékonyságot fokozó mágikus eljárást, például a Bódva vidékén a leány kendermagot vetett a favágítóba, nadrággal boronálta el, s úgy tette a feje alá. A csallóközi Medvén egész nap böjtöltek a lányok, a fejük alá éjszakára férfiruhadarabot tettek, hogy álmukban megtudják, ki lesz a férjük. Ereszrázással is próbáltak jósolni. A hallgatódzásból jóslásnak legismertebb formája volt az ól rugdosása, mely nemcsak András-napkor szokásos praktika. Úgy vélték, ahányat röffen a disznó, annyi év múlva mennek férjhez. A Zempléni-hegység falvaiban azt is figyelték, hogy anyadisznó röffen-e először, mert az özvegyet jelzett, a malac pedig legényt.

Szemétre, trágyadombra állva figyelték, honnan hallják a kutyaugatást, úgy gondolták, hogy abból az irányból jön majd a jövendőbelijük.

- Keress egy-egy példát a tanult szószerkezetekre és szószerkezetcsoportokra! Ha nincs a szövegben, akkor húzd át az adott rubrikát! Ha találtál, akkor a táblázat megfelelő részében ábrázold!

alanyos alárendelő szószerkezet	kapcsolatos mellérendelő szószerkezet
tárgyas alárendelő szószerkezet	ellentétes mellérendelő szószerkezet
határozós alárendelő szószerkezet	választó mellérendelő szószerkezet
jelzős alárendelő szószerkezet	következtető mellérendelő szószerkezet
szószerkezetbokor	magyarázó mellérendelő szószerkezet
szószerkezetsor	szószerkezetlánc